

Istungidokument

A9-0358/2023

14.11.2023

RAPORT

Euroopa Parlamendi soovitusel, mis käsitleb läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Mauritaania Islamivabariigi vahelise staatust käsitleva kokkuleppe üle Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) operatiivtegevuse kohta Mauritaania Islamivabariigis (2023/2087(INI))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Tineke Strik

Kaasatud komisjoni arvamuse koostaja vastavalt kodukorra artiklile 57:
Jan-Christoph Oetjen, väliskomisjon

SISUKORD

	lk
ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUS.....	3
SELETUSKIRI	12
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	15
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	21
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	22

ETTEPANEK VÕTTA VASTU EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUS

mis käsitleb läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Mauritaania Islamivabariigi vahelise staatust käsitleva kokkuleppe üle Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) operatiivtegevuse kohta Mauritaania Islamivabariigis (2023/2087(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 218, eelkõige selle artikli 77 lõike 2 punkte b ja d, artikli 79 lõike 2 punkti c ja artikli 218 lõikeid 3 ja 4,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni ja selle lisaprotokolli,
- võttes arvesse rahvusvahelise konventsiooni inimelude ohutusest merel V peatüki reeglit 33 „Distress Situations: Obligations and procedures“ (Hädaolukorrad: kohustused ja menetlused),
- võttes arvesse rahvusvahelise mereotsingute ja -pääste konventsiooni 4. peatükki, mis käsitleb töökorda,
- võttes arvesse ÜRO mereõiguse konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrust (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624¹,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 9. veebruari 2023. aasta järeldusi,
- võttes arvesse ELi tegevuskava Vahemere lääneosa ja Atlandi rändeteede kohta, mille komisjon esitas 6. juunil 2023,
- võttes arvesse nõukogu 4. juuli 2022. aasta otsust (EL) 2022/1168, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Mauritaania islamivabariigi vahelise staatust käsitleva kokkuleppe üle Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatiivtegevuse kohta Mauritaania Islamivabariigis²,
- võttes arvesse komisjoni 21. detsembri 2021. aasta teatist „Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määruses (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013

¹ ELT L 295, 14.11.2019, lk 1.

² ELT L 181, 7.7.2022, lk 18.

ning (EL) 2016/1624, osutatud staatust käsitlev nädiskokkulepe“ (COM(2021)0829),

- võttes arvesse oma 19. mai 2021. aasta resolutsiooni inimõiguste kaitse ja ELi rändealase välispoliitika kohta³,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni Frontexi kontrolli töörühma 14. juuli 2021. aasta raportit Frontexi väidetavate põhiõiguste rikkumistega seotud teabekogumisuurimise kohta ja selles toodud soovitusi,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 114 lõiget 4 ja artiklit 54,
 - võttes arvesse väliskomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0358/2023),
- A. arvestades, et määruse (EL) 2019/1896 artikli 73 lõike 3 kohaselt peab liit olukorras, mis nõuab alalise korpuse piirihaldusrühmade suunamist kolmandasse riiki, kus rühmade liikmed teostavad täitevvolitusi, sõlmima asjaomase kolmanda riigiga ELi toimimise lepingu artikli 218 alusel staatust käsitleva kokkuleppe;
- B. arvestades, et nõukogu otsuse (EL) 2022/1168 alusel sai komisjon 2022. aasta juulis nõukogult loa pidada Mauritaania Islamivabariigiga läbirääkimisi staatust käsitleva kokkuleppe üle ning on sellest ajast alates alustanud läbirääkimisi Mauritaania valitsusega, et sõlmida staatust käsitlev kokkulepe Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) kohta, mis võimaldaks Frontexi lähetatud rühmaliikmetel täita täidesaatvaid ülesandeid Mauritaania Islamivabariigi territooriumil spetsiaalse tegevusplaani alusel;
- C. arvestades, et Euroopa Ülemkogu 9. veebruari 2023. aasta järeldustes nõuti koostöö tihendamist päritolu- ja transiidiriikidega ning viima kiiresti lõpule Euroopa Liidu ja kolmandate riikide läbirääkimised Frontexi lähetamist puudutavate uute ja muudetud staatust käsitlevate kokkulepete üle;
- D. arvestades, et määruse 2019/1896 artikli 73 lõike 2 kohaselt peab Frontex kolmandate riikide ametiasutustega koostööd tehes tegutsema liidu välistegevuse poliitika raames, sealhulgas seoses põhiõiguste ja isikuandmete kaitsega, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega, meelevaldse kinnipidamise keeluga ning piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keelamisega;
- E. arvestades, et määruse (EL) 2019/1896 kohaselt on koostöö kolmandate riikidega Euroopa integreeritud piirihalduse oluline osa; arvestades, et komisjon peaks olukorras, milles ta soovib nõukogul volitada teda pidama läbirääkimisi staatust käsitleva kokkuleppe üle, hindama põhiõiguste olukorda staatust käsitleva kokkuleppega hõlmatud valdkondades; arvestades, et sellist hindamist ei ole veel tehtud; arvestades, et Frontexi nõuandefoorum kutsus oma 21. mai 2019. aasta aruandes Frontexi üles viima

³ ELT C 15, 12.1.2022, lk 70.

enne kolmanda riigiga suhtlemist läbi tõhusa põhiõiguste mõjuhinna;

- F. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 10 kohustatakse komisjoni staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimise menetluse kõigil etappidel viivitamata ja täielikult teavitama parlamenti;
- G. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 11 kohaselt võib liikmesriik, Euroopa Parlament, nõukogu või komisjon taotleda Euroopa Liidu Kohtult arvamust selle kohta, kas kavandatav leping on aluslepingutega kooskõlas; arvestades, et kui Euroopa Liidu Kohtu arvamus on negatiivne, saab kavandatav leping jõustuda üksnes juhul, kui seda muudetakse või kui aluslepingud on läbi vaadatud;
- H. arvestades, et pärast järelduste tegemist ei takista miski liikmesriiki, Euroopa Parlamenti, nõukogu ega komisjoni pidamast asjakohaseks saada arvamust selle kohta, kas läbirääkimiste tulemusel saavutatud staatust käsitlev kokkulepe on aluslepingutega kooskõlas;
- I. arvestades, et määruse 2019/1896 artikli 76 lõikes 1 osutatud staatust käsitleva näidiskokkuleppe on aluseks komisjoni ja Mauritaania vahelistele läbirääkimistele; arvestades, et sellega luuakse koostööraamistik ühelt poolt Frontexi ja selle meeskondade ning teiselt poolt asjaomase kolmanda riigi pädevate asutuste vahel, sätestades muu hulgas operatsiooni kohaldamisala, kriminaal- ja tsiviilvastutuse, rühma liikmete ülesanded ja volitused ning põhiõiguste järgimisega seotud praktilised meetmed; arvestades, et Frontex peab tagama, et nende operatsioonide käigus järgitakse täiel määral põhiõigusi, ning nägema ette kaebuste lahendamise korra;
- J. arvestades, et määruse 2019/1896 artikli 76 lõikes 1 osutatud staatust käsitleva näidiskokkuleppe kohaselt:
- võivad Frontexi meeskonnaliikmed üldiselt täita ülesandeid ja kasutada volitusi kolmanda riigi territooriumil üksnes selle riigi piirihaldusasutuste juhiste alusel ja nende juuresolekul ning nad peavad järgima kolmanda riigi õigus- ja haldusnorme ning kohaldatavat liidu ja rahvusvahelist õigust; kolmanda riigi ametiasutused peavad andma rühma liikmetele üksnes tegevuskavale vastavaid juhiseid; see on ainus tegevusraamistik, kus ELi personal tegutseb kolmanda riigi juhtimise all;
 - on Frontexi meeskonnaliikmetel kolmandas riigis igal juhul kriminaalkohtulik puutumatus ning neid ei tohi kolmandas riigis ega selle asutuste poolt ühelgi viisil vahistada või kinni pidada; puutumatuse äravõtmine on tegevdirektori või päritoluliikmesriigi otsustada, sõltuvalt meeskonnaliikme staatusest;
- K. arvestades, et Mauritaania on muudest Lääne-Aafrika riikidest (Senegal, Mali, Guinea ja Guinea-Bissau) pärit rände nii transiidi- kui ka sihtriik; arvestades, et viimase kahe aasta jooksul on märkimisväärselt suurenenud nende inimeste arv, kes liiguvad piki Mauritaania rannikut, et asuda rändetele Kanaari saarte suunas, mis on suurendanud ELi osalemist, eelkõige piirihalduses; arvestades, et Hispaania pagulasabi komisjoni andmetel on Mauritaaniat läbiv rändete maailmas üks kõige surmavamaid, ning et sellest ajast, kui andmeid koguma hakati, hukkus või jäi sellel teel kadunuks 2021. aastal kõige rohkem inimesi;

- L. arvestades, et 31. mai 2023. aasta veebruari seisuga teatas ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet (UNHCR) 108 972 pagulase ja varjupaigataotleja viibimisest Mauritaanias, sealhulgas Mbera laagris viibivad 84 093 Mali pagulast;
- M. arvestades, et kuigi Mauritaania on allkirjastanud 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni, selle 1967. aasta protokoll ja Aafrika Ühtsuse organisatsiooni 1969. aasta pagulasprobleemi eriaspekte käsitleva konventsiooni, puudub Mauritaanias riiklik varjupaigasüsteem; arvestades, et sellise süsteemi puudumisel teostab UNHCR ametivõimudega sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumil alusel registreerimist ja pagulasseisundi kindlaksmääramist ning muud kaitsetegevust; arvestades, et ametiasutused saadavad struktuurselt Mali ja Senegali piiridele välja isikuid, keda peetakse kaitse saamise tingimustele mittevastavaks, ilma täiendava menetluseta; arvestades, et see hõlmab ka nende inimeste väljasaatmist, kelle juhtumeid UNHCR ei ole hinnanud, sealhulgas selliste isikute väljasaatmist, keda ametiasutused peavad nn meresõidu kandidaatideks, Maroko ametivõimude poolt Lääne-Saharas kinnipeetud isikute ja riigis seaduslikult elavate isikute väljasaatmist; arvestades, et Lääne- ja Kesk-Aafrika kodanikke saadetakse sageli riigist välja ilma nõuetekohase menetluseta, nende individuaalset õiguslikku seisundit hindamata või ametlikku väljasaatmisotsust tegemata;
- N. arvestades, et Mauritaania praegune õigusraamistik ei võimalda naiste ja laste ega LGBTIQ+-inimeste tõhusat kaitset; arvestades, et samasooliste vahel aset leidvat seksuaalvahekorda loetakse Mauritaania kriminaalõiguse kohaselt ebaseaduslikuks ja see on endiselt surmanuhtlusega karistatav kuritegu;
- O. arvestades, et Mauritaania pagulased, varjupaigataotlejad ja rändajad seisavad pidevalt silmitsi inimõiguste süsteemsete ja raskete rikkumiste ja väärkohtlemisega, nagu tagasi- ja väljasaatmine, meelevaldsed vahistamised ja kinnipidamine, (sooline) vägivald, sealhulgas piinamise, ärakasutamise, kuritarvitavate kinnipidamistingimuste, väljapressimise ja varguse juhtumid ning kuritahtlikud kollektiivsed väljasaatmised Senegali ja Malisse; arvestades, et inimesi ei hinnata nende kodakondsuse ja haavatavuse alusel; arvestades, et näib, et UNHCR ei korralda korrapäraseid kontrollkäike piiripunktidesse, maabumiskohtadesse pärast kinnipidamist merel või kinnipidamiskohtadesse, et teha kindlaks kaitsevajadused; arvestades, et näib, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel on takistatud seda teha; arvestades, et inimkaubanduse vastase võitluse õigusaktide rakendamine on viinud rändajate kriminaliseerimiseni;
- P. arvestades, et Mauritaania kaotas orjuse ametlikult alles 1981. aastal seaduse 2015-031 vastuvõtmisega ja oli seda tehes viimane riik maailmas; arvestades, et orjapidamine on kriminaliseeritud alles alates 2015. aastast; arvestades, et ÜRO orjapidamise tänapäevaste vormide eriraportöör järeldas 2022. aastal, et riik on astunud märkimisväärsed samme, kuid orjuse ja orjapidamisega sarnaste tavade, sealhulgas sunniviisilise töö jätkuv olemasolu oli endiselt murettekitav ning mõjutas nii rändajaid kui ka Mauritaania kodanikke;
- Q. arvestades, et vaatamata alates 1987. aastast kehtinud *de facto* moratooriumile ei ole Mauritaania surmanuhtlust kaotanud; arvestades, et välisriikide kodanikest kinnipeetavatel, keda ähvardab surmanuhtlus, on harva juurdepääs õigusabile või

pädevale tõlgile;

- R. arvestades, et Mauritaania ametivõimud on saanud Hispaania ametivõimudelt alates 2006. aastast kahepoolset piirihalduse toetust üksnes nõuandva pädevusega, sealhulgas tsiviilpolitsei Guardia füüsilise lähetamise kaudu; arvestades, et staatust käsitlev kokkulepe võimaldaks esimest korda mittemauritaanlasest osalejalt täita täidesaatvat võimu riigi piiril oma lähetatud rühmaliikmete kaudu;
- S. arvestades, et ka Frontex viis operatsiooni HERA kaudu ajavahemikul 2006–2018 Mauritaanias aeg-ajalt läbi ühisoperatsioone; arvestades, et selle koostöö mõju rändajate inimõiguste kaitsele ja austamisele Mauritaanias ei ole hinnatud; arvestades, et 20. septembril 2022 avas Frontex Aafrika ja Frontexi luureteabevõrgustiku raames Nouakchottis riskianalüüsi üksuse; arvestades, et kaheksa riskianalüüsi üksust kuuluvad praegu Aafrika ja Frontexi luureteabevõrgustikku ning nende ülesanne on koguda ja analüüsida andmeid piiriülese kuritegevuse kohta ning toetada piirihalduses osalevaid ametiasutusi;
1. tunnistab, et Frontexi lähetamine Mauritaaniasse, tegutsedes kooskõlas liidu *acquis*'ga, võib avaldada positiivset mõju põhiõiguste järgimisele; väljendab sügavat muret põhiõiguste olukorra pärast Mauritaanias, eriti rändajate ja pagulaste puhul, ning on seisukohal, et ELi ja Mauritaania vahelise staatust käsitleva kokkuleppe võimalik sõlmimine, millega nähakse ette Frontexi täitevvolituste teostamine Mauritaanias tooks kaasa suure põhiõiguste ja rahvusvahelise kaitse kohustuste rikkumise ohu, mis on oma olemuselt tõsine ja tõenäoliselt jääb püsima;
 2. tuletab meelde Frontexi õiguslikku kohustust järgida liidu õigust, et tagada põhiõiguste täielik järgimine operatsioonide ajal, ning on seisukohal, et võimalik staatust käsitlev kokkulepe, mis võimaldaks Frontexi lähetatud rühmaliikmetel täita spetsiaalse tegevuskava alusel täitevvolitustega ülesandeid, peab sisaldama vajalikke tagatisi ja leevendusmeetmeid, et järgida ELi ja rahvusvahelist õigust ja põhimõtteid ning põhiõiguste kaitset kooskõlas määrusega 2019/1896;
 3. väljendab muret asjaolu pärast, et Mauritaaniat läbiv rändetee on maailmas üks kõige surmavamaid, ning et 2021. aastal hukkus või jäi sellel teel kadunuks kõige rohkem inimesi alates ajast, kui andmeid koguma hakati;
 4. väljendab muret staatust käsitleva kokkuleppe võimaliku mõju pärast liikumisvabadusele Lääne-Aafrikas, eelkõige Mauritaanias, ning Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (ECOWAS) protokollile isikute vaba liikumise, elamise ja asutamise kohta;
 5. on seisukohal, et staatust käsitleva näidiskokkuleppe sätteid tuleb täiustada, et lahendada eespool nimetatud tõsiseid probleeme, mis võivad põhiõiguste rikkumise korral põhjustada tõsiseid vastutuse puudujääke, millega tuleks nõuetekohaselt tegutseda;
 6. nõuab tungivalt, et komisjon ja Frontex võtaksid viivitamata järgmised meetmed, kui läbirääkimised staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks peaksid jätkuma:

6.1 Euroopa Komisjon

- a. lisaks sõnaselged kaitsemeetmed, mis võimaldavad lähetatud ametnikel eirata selliseid Mauritaania ametiasutuste korraldusi, mis on vastuolus Frontexi põhiõiguste alaste kohustustega, mis tulenevad ELi ja rahvusvahelisest õigusest;
- b. hoiduks erisätete lisamisest, mis võimaldaksid lepingut ajutiselt kohaldada enne, kui Euroopa Parlament korraldab hindamise selle kohta, kas anda lepingule oma nõusolek;
- c. tagaks, et Frontexi töötajad, kellele on antud Mauritaanias nende tegevuse vastu puutumatus, võetakse liidu või liikmesriikide õiguse kohaselt jätkuvalt vastutusele, et tagada õiguskindlus, võtta koostöös Frontexi tegevdirektoriga vastu suunised lähetatud töötajate puutumatusel loobumise kohta, sealhulgas täpsustused selle kohta, kuidas kolmandate riikide ametiasutuste taotlusi menetletakse, ning põhiõiguste ametnikule tugeva rolli sätestamise kohta;
- d. tagaks kooskõlas Euroopa Ombudsmani soovitustega kolmandate riikide kodanikele piisavad ja juurdepääsetavad sise- ja välismehhanismid ning tagaks, et Frontex töötab välja mehhanismid esimese astme kaebuste vastuvõtmiseks;
- e. lisaks selged suunised ja vajaduse korral leevendavad meetmed korrupsiooni vastu võitlemiseks Frontexi ja Mauritaania ametnike ning julgeolekujõudude vahelise koostöö kindlaksmääratud valdkondades, ning kaitsemeetmed, et vältida ELi materiaalse toetuse väärkasutamist;
- f. pakuks paralleelselt staatust käsitleva kokkuleppe üle peetavate läbirääkimistega toetust ja vahendeid, et aidata Mauritaania ametivõimudel töötada välja terviklik seaduslik varjupaigasüsteem, mis põhineb põhiõigustel ning on kooskõlas UNHCRi suuniste ja tavadega, sealhulgas täiendavat suutlikkuse suurendamise toetust Mauritaania riiklikele inimõigustega tegelevatele institutsioonidele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes keskenduvad inimõigustele; tagaks, et mistahes võimalik tulevane Frontexi lähetus toimuks õiguslikus kontekstis, kus on võimalik tõhusalt tagada abivajajate juurdepääs rahvusvahelistele kaitsemenetlustele, sealhulgas juurdepääs teabele, õigusabile, tõlketeenustele ja vajalikule toetusele, ning kus on tagatud õigusasutuste ja inimõigustega tegelevate institutsioonide sõltumatus;
- g. lisaks staatust käsitlevasse kokkuleppesse sätted ja tagatised inimõiguste piisava kaitse kohta, tagamaks, et Mauritaania ametivõimud järgivad operatsioonide ajal põhiõigusi, sealhulgas nõuete täitmise järelevalve ja usaldusväärsete võimaluste kohta, mis tagavad vastutuse rikkumiste korral; tagaks, et Mauritaania ametiasutused loovad sõltumatu ja tõhusa kaebuste esitamise mehhanismi, mis vastaks Frontexi poolt määruse 2019/1896 artikli 111 kohaselt loodud kaebuste esitamise mehhanismile;
- h. järgiks staatust käsitlevate kokkulepete läbirääkimiste ja rakendamise ajal alati kõrgeimaid inimõigustealase õiguse standardeid ning tagaks vastavuse kõigile asjakohastele inimõigustega seotud konventsioonidele, lepingutele ja standarditele, millega EL on õiguslikult seotud;
- i. teavitaks Euroopa Parlamenti täielikult ja korrapäraselt läbirääkimisprotsessi

kõigist etappidest kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 10 ning üldiselt teavitaks Euroopa Parlamenti enne kolmandate riikidega staatust käsitleva kokkuleppe üle läbirääkimiste alustamist;

- j. tagaks staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimise korral kokkuleppe sätete kohaldamise ja ühise operatiivtegevuse korrapärase hindamise ja jagaks seda, keskendudes põhiõigustele avalduvale mõjule, ning lisaks Frontexi tegevuse jaoks asjakohase põhiõiguste järelvalve mehhanismi;
- k. pakuks paralleelselt staatust käsitleva kokkuleppe rakendamisega asjaomastele Mauritaania ametiasutustele põhiõiguste alast koolitust, mis on riigi täidesaatva tegevuse põhikomponent, sealhulgas otsingu- ja päästekohustuste ning asjaomaste isikute õiguste kohta, sealhulgas kaebuste edasikaebamise kohta;
- l. seaks Mauritaania piirivalveasutustele antava mistahes materiaalse toetuse tingimuseks põhiõiguste täieliku austamise ja tagaks selle üle järelvalve teostamise;
- m. viiks läbi kooskõlas Frontexi põhiõiguste ametniku lähenemisviisiga operatsioonide alustamisel kolmanda riigi territooriumil ja koostöös põhiõiguste ametnikuga põhiõigustele avalduva mõju eelhindamised, mis on asjakohased seoses Frontexi võimaliku lähetamisega seotud valdkondadega, enne kolmandate riikidega läbirääkimiste alustamist staatust käsitlevate kokkulepete sõlmimise üle, et oleks võimalik täielikult kaaluda võimaliku koostöö mõju ja pidada läbirääkimisi vajalike kaitsemeetmete üle kooskõlas määruse (EL) 2019/1896 põhjendusega 88; teeks selle mõjuhindangu, mille läbiviimise viivituse kohta avaldab Euroopa Parlament kahetsust, avalikult kättesaadavaks või vähemalt jagaks seda kaasseadusandjatega;

6.2 Frontex

- a. tagaks kooskõlas määruse 2019/1896 nõuetega tõhusa, ennetava ja õigeaegse konsulteerimise põhiõiguste ametnikuga, kui otsustatakse, kas käivitada Mauritaanias ühisoperatsioon;
- b. kaasaks staatust käsitleva kokkuleppega seotud suundumuste arutamiseks kooskõlas määruse 2019/1896 artikliga 108 Frontexi nõuandefoorumi ning konsulteeriks foorumiga kooskõlas selle töömeetodite ja volitustega, sealhulgas Mauritaaniasse tehtava kohapealse kontrollkäigu võimaliku korraldamise üle;
- c. tagaks, et kõigi operatsiooniplaanide puhul, millega luuakse operatsioonid Mauritaania territooriumil, tuleks:
 - i. kehtestada tugev ja ametlik mehhanism Frontexile või asjaomastele Mauritaania ametiasutustele esitatud kaebuste lahendamiseks riiki lähetatud personali või seal alaliselt asuva vastuvõtva personali tegevuse või tegevusetuse kohta kooskõlas määruse 2019/1896 artikliga 111, lisada selged sätted järeelmeetmete ja jõustamisvahendite kohta pärast kaebuste esitamist, ning teavitada selgelt nendest järeelmeetmetest;

- ii. jätkata koostöös Mauritaania ametivõimudega Frontexi kohalolekut kriitilistes piirkondades, kus sisserändajate kinnipidamine või nende vastu suunatud vägivald või alandav kohtlemine on tõenäoline, ning tagada põhiõiguste ametnikule ja põhiõiguste järelevalvajatele kooskõlas põhiõiguste ametnike standardse töökorruga täielik juurdepääs tegevuspiirkonnale, et võimaldada sõltumatut mehhanismi Frontexi tegevuse järelevalveks ja hindamiseks Mauritaanias, tagades samal ajal selged kohustused seoses Frontexi tegevuse läbipaistvuse ja teabe jagamisega;
 - iii. tagada, et isikuandmete kogumine ja analüüs oleksid täielikult kooskõlas määrusega (EL) 2018/1725⁴ ning austaksid põhiõigusi;
 - iv. teha Mauritaanias toimuvate operatsioonide ajal tihedat koostööd ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga, et tagada varjupaigaõigus;
 - v. tagada sätted Mauritaaniasse lähetatud Frontexi töötajate koolitamise kohta seoses piirkondliku ja Mauritaania inimõiguste olukorraga ja õigusraamistikuga;
- d. tagaks, et järgitakse Frontexi eeskirju lähetatud töötajate puutumatus äravõtmise kohta, sealhulgas täpsustusi, kuidas menetleda Mauritaania ametiasutuste taotlusi, ning eeskirju, millega sätestatakse põhiõiguste ametnikule tugev roll; seaks kõnealused suunised alalise korpuse ametnike lähetamise tingimuseks;
 - e. uuriks ja võimaluse korral looks mehhanisme isikute jaoks, keda Frontexi tegevus Mauritaania territooriumil võib mõjutada, et nad saaksid tõhusalt taotleda õiguskaitsevahendeid väliste organite kaudu;
 - f. allkirjastaks Mauritaaniaga vastastikuse mõistmise memorandumi, et ühtlustada kaebuste esitamise mehhanisme;
 - g. tagaks staatust käsitleva kokkuleppe allkirjastamise ja tegevuskava koostamise korral, et põhiõiguste ametnik lähetab alaliselt põhiõiguste järelevalvaja, et jälgida Mauritaanias toimuvaid operatsioone ja teostada järelevalvet põhiõiguste alase koostöö kohta kooskõlas määrusega (EL) 2019/1896;
 - h. lisaks erisuunised haavatavate rändajate, eelkõige laste, saatjata alaealiste, naiste, LGBTQI+ isikute ja kogukondade, mis puutuvad oma päritoluriigis kokku suunatud vägivald või diskrimineerivate süüdistuste esitamisega, esitatud varjupaigataotluste menetlemise kohta;
 - i. tagaks sisulise konsulteerimise ja dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonide ja asjaomaste sidusrühmadega ning nende kaasamise enda Mauritaanias korraldatavate operatsioonide kavandamise, rakendamise ja hindamise ajal,

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

sealhulgas teabe levitamise;

- j. viiks läbi kolmandates riikides, sealhulgas Mauritaanias, tehtavate ühisoperatsioonide perioodilisi hindamisi, keskendudes neis põhiõigustele, jagaks nende tulemusi Euroopa Parlamendi ja nõukoguga ning teeks need üldsusele kättesaadavaks;
7. rõhutab Frontexi kohustust tegeleda oma töötajate poolt Mauritaanias toime pandud mistahes inimõiguste rikkumistega kooskõlas oma kehtivate menetlustega ja tagada vastutus; tuletab meelde, et tõsised või tõenäoliselt jätkuvad rikkumised põhjustavad Frontexi töötajate kohaloleku kahtluse alla seadmise ning peaksid kooskõlas määruse (EL) 2019/1896 artikli 46 lõikega 4 ja staatust käsitleva näidiskokkuleppe artikliga 18 käivitama Frontexi Mauritaaniasse lähetamise ümberhindamise või peatamise; kutsub Frontexi üles mis tahes sellist tegevust hukka mõistma, et vältida Mauritaania julgeolekujõudude poolset inimõiguste mistahes rikkumist, ning tegema koostööd asjaomaste ametiasutustega, et tagada väidetavate inimõiguste rikkumiste kiire ja erapooletu uurimine;
 - o
 - o
 - o
8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile, Euroopa Parlamendi põhiõiguste ametnikule, Mauritaania valitsusele ning Euroopa Liidu ja Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma vahelise Cotonou lepingu allakirjutanutele.

SELETUSKIRI

Määruse 2019/1896 (edaspidi „määrus“) jõustumine laiendas märkimisväärselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) volitusi, sealhulgas ameti võimalusi töötada kolmandates riikides. Määrusega antakse ametile võimalus lähetada operatiivtegevuseks töötajaid sellise kolmanda riigi territooriumile, millel ei ole mõne ELi liikmesriigiga ühiseid piire, ulatuses, mis on vajalik ameti määruses kindlaksmääratud ülesannete täitmiseks.

Kolmanda riigi territooriumil täitevvolitustega ülesannete täitmiseks vajaliku õigusraamistiku kehtestamiseks on vaja sõlmida nn staatust käsitlev kokkulepe. See puudutab ELi ja kolmanda riigi vahelist rahvusvahelist lepingut ELi toimimise lepingu artikli 218 alusel. Menetluslikult volitab nõukogu Euroopa Komisjoni pidama ELi nimel sellise lepingu sõlmimiseks läbirääkimisi, samas kui liidul on kõnealuse artikli kohaselt kohustus hoida Euroopa Parlamenti täielikult ja viivitamata kursis menetluse kõigis etappides. Nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/1896 artikli 54 lõikes 5, peab Euroopa Komisjon läbirääkimisi teatises COM(2021)829 sätestatud staatust käsitleva näidiskokkuleppe alusel. Kui läbirääkimised on lõpule viidud, tuleks Euroopa Parlamendil paluda hääletada läbiräägitud lepingu üle ja anda enne selle jõustumist oma nõusolek.

4. juulil volitati nõukogu otsusega (EL) 2022/1168 komisjoni pidama Mauritaania Islamivabariigiga läbirääkimisi staatust käsitleva kokkuleppe üle, milles käsitletakse Frontexi operatiivtegevust Mauritaania territooriumil. Sellele otsusele olid lisatud läbirääkimisjuhised, milles nõukogu märkis, et ta ei näe konkreetseid põhjusi staatust käsitlevast näidiskokkuleppes erandi tegemiseks, ning seega peaks komisjon püüdma läbirääkimiste käigus säilitada selle põhiolomuse. Samal ajal võeti vastu otsus alustada läbirääkimisi Senegali Vabariigiga.

Nõukogu rõhutas 9. veebruaril 2023 oma poliitilist toetust Frontexi tegevuse delegeerimiseks tehtavatele jõupingutustele, kutsudes oma järel dustes tungivalt üles viima kiiresti lõpule läbirääkimised uute ja muudetud staatust käsitlevate kokkulepete üle, sealhulgas Senegali ja Mauritaaniaga.

Võimalik staatust käsitlev kokkulepe Mauritaaniaga annaks Frontexile esmakordselt volituse täita täitevvolitusi kolmanda riigi territooriumil, mis ei piirne mõne ELi liikmesriigiga ega asu geograafiliselt Euroopas. Sellel etapil oleks põhimõtteliselt erinev mõju võrreldes praeguste staatust käsitlevate kokkulepete alusel võetavate meetmetega.

Praegu Frontexi staatust käsitlevatele kokkulepetele alla kirjutanud riikidel on ühine eesmärk saada lühiajalises perspektiivis ELi liikmeks, mis tähendab, et nad tegelevad oma õigusraamistiku vastavusse viimisega ELi õigustikuga, sealhulgas põhiõiguste valdkonnas. Lisaks on nad kõik Euroopa Nõukogu liikmed, kes on seega seotud Euroopa inimõiguste konventsiooniga. Vastupidiselt Mauritaaniaga on need riigid seotud raamistikega, mis aitavad teataval määral ELi põhiõiguste standardeid kaitsta.

Võttes arvesse märkimisväärset mõju ja pretsedenti, mis loodi Frontexi staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimisega kolmanda riigiga väljaspool Euroopat, otsustas Euroopa Parlament algatada staatust käsitleva kokkuleppe üle peetavate läbirääkimiste käigus ulatuslikuma menetluse, erinevalt üsna piiratud nõusolekumenetlusest. Frontexi kontrollimise eest vastutav kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon otsustas koostada käesoleva algatusraporti

juba läbirääkimiste etapis, et anda Euroopa Komisjonile läbirääkimisprotsessi kohta soovitusi. Inimõiguste allkomisjon (DROI) esitab raporti kohta arvamuse, võttes arvesse staatust käsitleva kokkuleppe välist olemust ja inimõiguste mõõdet.

Menetluslikult on raportöör kokku kutsunud kaks variraportööride koosolekut, mille käigus paluti peamistel sidusrühmadel esitada selles küsimuses oma seisukohad. Esimesel kohtumisel osales Euroopa Komisjon kui läbirääkimisi pidav üksus ning kaks inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse valdkonna teadlast. Teisel koosolekul osalesid Frontexi tegevdirektor ja põhiõiguste ametniku esindaja. Samuti kutsuti osalema Mauritaania ametiasutusi, kuid nad ei tulnud.

Raportööri seisukoht ja järeldused

Raporti projektis kirjeldatakse staatust käsitleva näidiskokkuleppe mitut aspekti, mis võivad Mauritaaniaga selle alusel sõlmitava kokkuleppe korral tekitada aruandekohustuses lünki. Raportöör on arvamusel, et näidiskokkuleppe sätted, mis on seotud puutumatuslega, on liiga laiaulatuslikud, mistõttu tekib märkimisväärne karistamatuse soodustamise oht. Asjaolu, et alalise korpuse liikmeid ei saa nende päritoluliikmesriigis vastutusele võtta, on täiendav element, mis aitab karistamatusele kaasa. Kuigi tegevdirektoril oleks võimalus võtta staatust käsitleva näidiskokkuleppe alusel üksikutelt töötajatelt puutumatus, on raportöör seisukohal, et see menetlus kohtulikku süüdistust ei asenda, sest seda menetlust peaks läbi viima sõltumatu väline organ, et tagada menetluse erapooletus ja neutraalsus.

Lisaks on raportöör arvamusel, et puutumatus tuleks põhimõtteliselt anda üksnes äärmiselt ettevaatlikult ja proportsionaalselt, võttes arvesse selle suurt mõju riigi suveräänsusele ja selle riigi võimalusi võtta üksikisikud oma territooriumil toime pandud tegude eest vastutusele. Raportöör on arvamusel, et puutumatus ei ole piirihaldusülesannete täitmisel vajalik ega proportsionaalne. Asjaolu, et näidiskokkuleppes nähakse ette, et ametnikud kannavad teenistusrelvi ja kasutavad jõudu, rõhutab usaldusväärsete aruandlusmehhanismide tagamise tähtsust.

Lisaks nähakse näidiskokkuleppes ette juhtimisstruktuur, mille puhul Mauritaania ametnikud annavad Frontexi lähetatud töötajatele juhiseid. See tekitab õigusliku lünga, mis tekitab ebakindlust seoses ameti õigusliku vastutusega töötajate tegevuse eest ühisoperatsioonide raames, arvestades, et amet ei teosta lähetatud töötajate üle tõhusat kontrolli. See on eriti problemaatiline, arvestades erinevaid õigusraamistikke, mida Mauritaania ametiasutused ja Frontex peavad järgima. Raportöör leiab, et komisjon ja Frontex ei ole seda küsimust menetluse käigus piisavalt käsitlenud.

Veel üks näidiskokkuleppe puudus on seotud piiratud väliste kaebuste esitamise võimalustega, eriti kuna kolmandate riikide kodanikel ei ole võimalik esitada kaebusi Euroopa Ombudsmanile, ning Euroopa Liidu Kohtu piiratud pädevusega välistegevuse valdkonnas. Sellest tulenevalt uurivad amet ja komisjon, kuidas neid võimalusi laiendada, kaasates võimaluse korral Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) ja Euroopa Ombudsmani.

Seda arvesse võttes soovib raportöör, et Euroopa Komisjon tegeleks läbirääkimiste käigus tõsiselt eespool nimetatud puudustega enne staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks nõusoleku taotlemist Euroopa Parlamendilt. Lisaks soovib raportöör komisjonil viia viivitamata läbi põhiõigustele avalduva mõju eelhindamine, et võtta arvesse selle hindamise

tulemusi. Sellele peaks järgnema komisjoni sõltumatu järelevalve staatust käsitleva kokkuleppe alusel tehtava tegeliku koostöö puhul kooskõlas soovitusel, mis esitati 2021. aasta mais vastu võetud Euroopa Parlamendi raportis inimõiguste kaitse ja ELi rändealase välispoliitika kohta.

Lisaks õiguslikele puudustele leidis raportöör, et Frontexi tegevuse korral Mauritaania territooriumil valmistab muret sealne põhiõiguste olukord. Õigusliku varjupaigasüsteemi puudumise korral määrab varjupaiga saamise õiguse kindlaks ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet (UNHCR). Ametiasutused saadavad aga Malisse ja Senegali ilma lisamenetluseta välja isikud, keda ei peeta varjupaiga saamise tingimustele vastavaks. Lisaks esineb praktilisi probleeme seoses ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti juurdepääsuga kinnipeetud isikutele, mis tekitab ohu, et kaitset vajavad inimesed saadetakse välja. Lisaks seisavad rändajad ja pagulased silmitsi mitme muu probleemiga, mis on seotud inimõiguste raskete rikkumiste ja väärkohtlemisega, näiteks tagasi- ja väljasaatmine, meelevaldsed vahistamised, piinamine, kinnipidamine, (sooline) vägivald, ekspluateerimine ja šariaadist tulenevate karistuste kohaldamine, mis on ELis ebaseaduslikud. Frontexi operatsioonid Mauritaanias ja Mauritaania ametiasutuste juhtimisstruktuuride all kujutavad endast seega märkimisväärset ohtu, et lähetatud töötajad on nende rikkumistega seotud.

Raportöör soovib Frontexil parlamendi soovitusi põhjalikult arvesse võtta ja teha tihedat koostööd põhiõiguste ametnikuga, et käsitleda raportis esile toodud probleeme ja tagada, et ta täidab oma põhiõigustega seotud kohustusi. Samuti kutsub raportöör ametit ja põhiõiguste ametnikku tungivalt üles põhjalikult hindama Frontexi täitevvolituste täitmise teostatavust Mauritaania territooriumil, täites samal ajal täielikult liidu õiguses sätestatud põhiõigustealaseid kohustusi.

21.9.2023

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile

mis käsitleb käimasolevaid läbirääkimisi staatust käsitleva kokkuleppe üle Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) operatiivtegevuse kohta Mauritaanias (2023/2087(INI))

Arvamuse koostaja: Jan-Christoph Oetjen

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. tunnustab käimasolevaid läbirääkimisi ELi ja Mauritaania vahel staatust käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks, millega nähakse ette Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) lähetamine Mauritaaniasse; märgib, et staatust käsitleva kokkuleppe saab sõlmida ainult tingimusel, et selles järgitakse (sh ka operatsioonide ajal) rangelt inimõiguste ja isikuandmete kaitset, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, meelevaldse kinnipidamise keeldu ning piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeldu, nagu on sätestatud määruse (EL) 2019/1896¹ artikli 73 lõikes 2; nõuab, et lepingusse lisataks selge inimõiguste klausel ja vastutustagatiseid Mauritaanias ning teatamine Frontexi poolt toime pandud inimõiguste rikkumistest seoses kogu tema rände- ja varjupaigalaase tegevusega Mauritaanias;
2. nõuab, et kõik kolmandates riikides toimuvad Frontexi missioonid peavad sisaldama piisavat inimõiguste järelevalvemehhanismi, mis tähendab Frontexi põhiõiguste järelevalvajate lähetamist kolmandatesse riikidesse ning selgeid kohustusi seoses Frontexi tegevuse läbipaistvuse ja selle kohta teabe jagamisega;
3. kutsub komisjoni üles viima enne Mauritaaniaga peetavate läbirääkimiste lõpuleviimist läbi põhjalik ja sõltumatu hindamine inimõiguste olukorra kohta Mauritaanias seoses rändajate ja pagulaste kohtlemisega ning staatust käsitleva kokkuleppega hõlmatud asjaomaste valdkondade kohta, et oleks võimalik täielikult arvesse võtta võimaliku koostöö mõju ja pidada läbirääkimisi vajalike kaitsemeetmete üle, ning teavitama sellest viivitamata Euroopa Parlamenti;
4. rõhutab, et Frontexi operatiivtegevuse alustamisel staatust käsitleva kokkuleppe alusel tuleks täielikult austada, edendada ja tugevdada inimõigusi ja ELi väärtusi, sealhulgas

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

seoses isikuandmete kaitsega, tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega, meelevaldse kinnipidamise keeluga ning piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeluga; on seisukohal, et mis tahes staatust käsitlev kokkulepe, millega nähakse ette Frontexi operatsioonid kolmandates riikides, peaks seda aspekti arvesse võtma;

5. on seisukohal, et on vaja, et Frontexi töötajad, kellele on antud puutumatus tegutsemiseks Mauritaanias, peavad ka edaspidi vastutust kandma ELi või liikmesriigi õiguse alusel; nõuab, et tegevdirektor võtaks vastu suunised lähetatud töötajatelt puutumatus kohustusliku äravõtmise kohta, täpsustades, kuidas menetleda kolmandate riikide ametiasutuste taotlusi, ning sätestades põhiõiguste ametnikule jõulise rolli; on seisukohal, et Frontexi töötajad ei peaks mitte ainult hoiduma osalemast Mauritaania julgeolekujõudude poolset inimõiguste rikkumises, vaid nad peaksid sellise tegevuse ka aktiivselt hukka mõistma; tuleb meelde Frontexi õiguslikku kohustust austada ja tagada inimõigusi ning nõuab selget, kiiret ja tõhusat mehhanismi Frontexi töötajate vastutuse tagamiseks nende päritoluriigis;
6. nõuab, et Mauritaaniasse lähetatud Frontexi personalile antaks selgeid suuniseid, mis on koostatud ekspertide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides, ja koolitust selle piirkonna ja Mauritaania inimõiguste olukorra ja õigusraamistiku ning rahvusvaheliste inimõigus- ja humanitaarseaduste ja -standardite kohta;
7. kutsub komisjoni üles pakkuma Mauritaania ametivõimudele ja piirivalvuritele koolitust, mis käsitleks inimõigusi ning mauritaanlastest personali õigusi ja kohustusi otsingu- ja päästeoperatsioonide ajal ning varjupaigataotluste menetlemisel ja haldamisel;
8. nõuab, et loodaks sõltumatu ja avalikult kättesaadav tõhus ja töökindel kaebuste esitamise mehhanism ning Frontexi tegevusega kaasnevatest intsidentidest teatamise mehhanism, et tagada Frontexi tegevusest mõjutatud inimestele tõhus õiguskaitsevahend; on seisukohal, et intsidentidest teatamise mehhanism peaks tagama nende isikute anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse, kes teatavad Frontexi tegevusest, mis rikub rahvusvahelist humanitaarõigust või inimõigusi;
9. kutsub ELi üles pakkuma Mauritaania riiklikele ja kodanikuühiskonna inimõiguste organisatsioonidele täiendavat toetust suutlikkuse suurendamiseks; kutsub Mauritaaniat üles tagama oma kohtu- ja inimõiguste institutsioonide sõltumatuse;
10. nõuab, et kõnealuse staatust käsitleva kokkuleppe alusel toimuvasse Frontexi tegevusse lisataks tugev ja sõltumatu inimõiguste järelevalve mehhanism, milles põhiõiguste ametnikul oleks suur roll, eesmärgiga vältida ohtu, et Frontexi ametnikud osalevad inimõiguste rikkumises;
11. on arvamusel, et igasugune Frontexi personali lähetamine Mauritaaniasse ning operatiivtegevuse läbiviimine koos Mauritaania julgeolekujõududega saab toimuda ainult siis, kui rändajatele ja varjupaigataotlejatele tagatakse kogu nende taotlus- või tagasisaatmisprotsessi jooksul piisav inimõiguste kaitse;
12. taunib ja mõistab teravalt hukka Mauritaania piirivalvurite ja julgeolekutöötajate korduva tava rändajaid ja varjupaigataotlejaid piirilt tagasi tõrjuda ja tagasi saata;

13. kordab ja rõhutab, et Frontex ei tohiks osaleda mis tahes vormis tagasitõrjumises, ning kui ta seda märgataks või sellest teada saadakse, peaks ta sellise praktika avalikult hukka mõistma;
14. on seisukohal, et vastavalt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu standarditele peaksid EL ja Frontex inimõiguste tõsise rikkumise püsimisel peatama oma rände- ja varjupaigalase koostöö Mauritaania ametivõimudega staatust käsitleva kokkuleppe raames; nõuab selgeid võrdlusaluseid staatust käsitleva kokkuleppe peatamiseks või sellise konkreetse tegevuse peatamiseks, mis otseselt või kaudselt aitab kaasa inimõiguste rikkumisele;
15. rõhutab, et ELi ja selle liikmesriikide poolne arenguabi andmine peab toimuma täiesti läbipaistvalt ja parlamentaarse kontrolli all;
16. väljendab tõsist muret Mauritaania ja selle julgeolekujõudude suhtumise pärast inimõigustesse, eelkõige aastatel 2020–2023 toime pandud rikkumiste tõttu rände- ja piirikontrollide jõustamisel, sealhulgas dokumenteeritud vägivalda ja piinamise, meelevaldse vahistamise ja kinnipidamise, rändajate ebaseaduslikus üle piiri toimetamises süüdistatavate isikute pikaajalise kohtueelse kinnipidamise, kuritahtlike kinnipidamistingimuste, väljapressimiste ja varguste, kuritahtlike kollektiivsete väljasaatmiste ja orjapidamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse pärast;
17. väljendab muret varjupaigalaste õigusaktide puudumise pärast Mauritaanias ning asjaolu pärast, et homoseksuaalsed suhted on riigis praegu ebaseaduslikud;
18. kutsub komisjoni üles toetama kohalikke kodanikuühiskonna organisatsioone, kes kaitsevad ja edendavad rändajate õigusi ning kes teevad järelevalvet Mauritaania ametiasutuste ja Frontexi koostöö üle;
19. on mures teadete pärast, et Mauritaania julgeolekujõud kuritarvitavad ELi materiaalsel toetusel rändekontrolli eesmärgil; nõuab põhjalikku järelevalvet Mauritaania ametiasutustele antava materiaalse toetuse kasutamise üle ning seda, et Frontexi rahastamine või materiaalne toetus ei aitaks kaasa inimõiguste rikkumistele Mauritaanias;
20. nõuab staatust käsitlevasse kokkuleppesse järgmiste punktide lisamist enne Euroopa Parlamendilt ametliku nõusoleku taotlemist:
 - a) Frontex teeb koostööd Mauritaania ametiasutustega ja toetab neid, tagamaks et rändajaid ja varjupaigataotlejaid ei peeta liigselt ega meelevaldselt kinni, ning et kinnipidamiskeskused vastavad inimõigustealastele standarditele;
 - b) ülekuulamised toimuvad ainult siis, kui seda peetakse vajalikuks; mis tahes vormis piinamise eest esitatakse süüdistus ja karistatakse karmilt;
 - c) Frontexi juhtkond ja Mauritaania võimud kehtestavad korruptsioonivastased kaitsemeetmed ning rakendavad neid;
 - d) Frontex ei osale mitte mingil juhul tagasisuunamistes ja muudes inimõiguste rikkumistes ega kasuta rändevoogude juhtimiseks vägivaldseid meetmeid;

- e) ELi rahalisi vahendeid eraldatakse läbipaistvalt, ning eelnevalt viiakse läbi inimõiguste avalduva mõju hindamine, ja rakendamise ajal tagatakse tugev järelevalve;
- f) kehtestatakse sõnaselged kaitsemeetmed, mis võimaldavad lähetatud ametnikel eirata selliseid kolmanda riigi ametiasutuste korraldusi, mis on vastuolus Frontexi inimõiguste alaste kohustustega ja/või kohustustega, mis tulenevad ELi ja rahvusvahelisest õigusest;
- g) Frontexi tegevust dokumenteeritakse läbipaistval viisil;
- h) lepingu sätetes tuleks viidata sellele, et operatsioonide ajal peavad Mauritaania ametivõimud austama inimõigusi ning võtma jõulisi meetmeid, mis tagavad rikkumise korral vastutusele võtmise;
21. on seisukohal, et arengukoostöö ja jõupingutused rände algpõhjustega tegelemiseks peaksid jääma ELi ja Mauritaania rändealase koostöö prioriteediks;
22. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles tagama turvalised ja seaduslikud rändeteed rändajatele ja pagulastele, kes elavad Mauritaanias või läbivad seda riiki.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	20.9.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 -: 5 0: 23
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

29	+
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
The Left	Manu Pineda, Mick Wallace

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	26.10.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 43 -: 7 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Karolin Braunsberger-Reinhold, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Jan-Christoph Oetjen, Anne-Sophie Pelletier, Róza Thun und Hohenstein, Dragoş Tudorache
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Helmut Scholz

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

43	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Arba Kokalari, Andrius Kubilius, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel
Renew	Malik Azmani, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Dragoș Tudorache
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
The Left	Malin Björk, Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Helmut Scholz

7	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki
ID	Annika Bruna, Susanna Ceccardi, Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

1	0
PPE	Javier Zarzalejos

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu